

Innst. S. nr. 91

(2000-2001)

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen om å opprette Den Norske Stats Omsorgsselskap A/S (STATOMSORG) med en aksjekapital på 500 mill. kroner for å bygge og drive omsorgsinstitusjoner i sydlige land

Dokument nr. 8:74 (1999-2000)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

I

Regjeringen gis fullmakt til å etablere et heleiet statlig selskap med navnet Den Norske Stats Omsorgsselskap A/S - STATOMSORG - med en aksjekapital på 500 mill. kroner.

II

Selskapet gis som formål å bygge, eie og drive eldreomsorgsinstitusjoner i sydlige land, basert på norsk personale i noen funksjoner i nærkontakt med beboerne, men for øvrig med lokalt tilsatte. Selskapet skal tilby plasser i flere kvalitets- og kostnadsklasser basert på pleie- og omsorgsbehovet (RUG-systemet) for norske kommuner som vil kjøpe/leie slike plasser for de av sine pleietrengende som selv ønsker kortere eller lengre pleie/og eller omsorgsbolig i sydlige land basert på betaling pr. uke/måned med varierende betalings-sats etter RUG-klasse.

III

STATOMSORG gis et forretningsmessig styre på 5 personer med relevant bakgrunn, men med et medlem oppnevnt av Norsk Pensjonistforbund som representant for seniorborgerne. Det etableres også et rådgivende organ for styret og ledelsen sammensatt av representanter for brukerorganisasjoner og fra organisasjoner av de ulike omsorgsprofesjonene (sykepleiere, hjelpepleiere, fysioterapeuter, leger, etc.) for å sikre den nødvendige fagkunnskap. I rådet sikres også plass for representanter for den norske bosetting i institusjonenes nærrområder."

Som bakgrunn for forslaget uttaler forslagsstilleren at Regjeringen ser ut til å legge vanskeligheter i veien for de kommuner som arbeider for å etablere sykehjem og omsorgsboliger for pleietrengende eldre i sydlige land, noe Fremskrittspartiet finner sterkt beklagelig da det mener det er behov for å tilby eldreomsorgsplasser i sydlige land. Forslagsstilleren mener det bør skapes et tilbud om plasser som kommunene kan kjøpe/leie for kortere eller lengre tid for pleietrengende eldre som ønsker et slikt opphold i syden.

Forslagsstilleren uttaler at skal det bli forgang i importen av eldreomsorgstjenester og utnyttelse av statens pengerikdom til kjøp av tjenester fra utlandet, og skal en sikre at framstøt i andre land for bygging og drift kan gjennomføres raskt, bør staten selv ta initiativet. Det framholdes at når penger brukes til investeringer i utlandet, får dette ingen nevneverdig virkning på norsk innenriksøkonomi, og at presset i det norske arbeidsmarkedet blir betydelig redusert med tjeneste-produksjon i utlandet.

For å sikre en rask og omfattende utbygging av omsorgsboliger og sykehjemsplasser i sydlige land foreslås det å etablere et eget statlig aksjeselskap med en aksjekapital på 500 mill. kroner som skal stå for både bygging og drift av slike institusjoner. Selskapet som foreslås gitt navnet Den Norske Stats Omsorgsselskap A/S (STATOMSORG), forutsettes å utarbeide standardkontrakter for forholdet mellom kommuner som vil kjøpe/leie plasser for pleietrengende eldre og de praktiske forhold i denne forbindelse. STATOMSORG forutsettes å tilby oppholdsplasser i forskjellige RUG-kategorier (Resource Utilization Groups) basert på ulike behov for pleie og omsorg.

For å sikre at seniorborgernes interesser blir skikkelig ivaretatt av det nye selskapet mener forslagsstille-

ren at en representant for disse bør være medlem av STATOMSORGs styre, og at dette for øvrig bør bestå av folk med ulike fagbakgrunner innen tjenesteproduksjon, og med forretningsmessig erfaring og gode styreegenskaper. I tillegg til en normal selskapsadministrasjon mener forslagsstilleren det bør etableres et råd for selskapets administrasjon og styre utpekt av relevante omsorgsorganisasjoner, relevante faglige yrkesorganisasjoner, av brukerorganisasjoner og fra norske bosetninger i de områder hvor det vurderes etablert og etter hvert blir etablert institusjoner.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Reidun Gravdahl, Asmund Kristoffersen, Karin Lian, Einar Olav Skøgholt og Gunhild Øyangen, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund og Are Næss, fra Høyre, Annelise Høegh og Sonja Irene Sjøli, fra Senterpartiet, Ola D. Gløtvold, og fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo, viser til at Husbanken kan delta i finansieringen av bo- og omsorgsenheter i utlandet, men at dette må inngå som en del av den enkelte kommunes helhetlige planer for eldreomsorgen. Flertallet ser det som viktig at den enkelte kommune har mulighet til å utforme og bygge ut tjenestetilbud som er tilpasset lokale forhold og behov.

Flertallet mener at bo- og omsorgstilbud i andre land kan være bra for noen i kortere og lengre perioder, men flertallet vil advare mot en så stor satsing på slike tilbud i utlandet at de lokale tilbud til eldre og andre hjelpetrengende blir svekket.

Flertallet mener at en helhetlig eldreomsorg må styres ut fra de lokale forhold og behov i den enkelte kommune, og flertallet ser det som uheldig dersom deler av denne helheten blir tatt ut og overlatt til for eksempel et statlig aksjeselskap. Flertallet tror at et statlig aksjeselskap for omsorg som er foreslått, bare vil medføre mer byråkrati og ikke gi en bedre omsorg til de som trenger det.

Flertallet mener det må være mer riktig å bruke økonomiske ressurser direkte på omsorgstjenester i stedet for å nytte disse til å administrere et statlig aksjeselskap.

Flertallet kan derfor ikke støtte forslaget om å opprette et statlig aksjeselskap for omsorg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, lederen John I. Alvheim og Harald T. Nesvik, vil vise til at en rekke norske kommuner har vært i kontakt med Husbanken i forbindelse med at de ønsker å etablere bo- og omsorgstilbud i andre land. Disse medlemmer vil vise til at Fremskrittspartiet mener at det er et offentlig ansvar at alle mennesker får nødvendige helse- og omsorgstje-

nester. Dette sikres best gjennom at staten overtar det finansielle ansvaret også for eldreomsorgen. Forslaget om å opprette et statlig omsorgsselskap vil medføre at en kan få et eget selskap som vil kunne stå for organiseringen og samordningen av en utbygging i andre land.

Disse medlemmer vil vise til at i en situasjon der en rekke kommuner og bydelsutvalg selv vurderer bygging og drift av eldreomsorgsinstitusjoner i andre land, så vil dette være en meget kostbar og uheldig måte å organisere et slikt tilbud på. Disse medlemmer er av den oppfatning at så lenge vi har dagens system med at det er den enkelte kommune som har totalansvaret for eldreomsorgen, så må det være en bedre løsning at den enkelte kommune kan kjøpe/leie et visst antall plasser av et slikt selskap som det her legges opp til ut fra den enkelte kommunes ønsker og behov.

Disse medlemmer ønsker med et slikt selskap å kunne tilby en tjeneste til de av landets innbyggere som befinner seg innenfor eldreomsorgen, og som selv ønsker et opphold i sydlige land, uavhengig av hvilken boligadresse vedkommende har. Det er også viktig å merke seg at når penger brukes til investeringer i utlandet, får dette selvsagt ingen nevneverdig virkning på norsk innenriksøkonomi. Disse medlemmer vil vise til at selskapet STATSOMSORG forutsettes å kunne tilby tjenester innenfor flere kategorier av pleiebehov, der de tyngste beboerne medfører en høyere refusjonspris enn beboere med mindre pleie- og omsorgsbehov.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

I

Regjeringen gis fullmakt til å etablere et heleiet statlig selskap med navnet Den Norske Stats Omsorgsselskap A/S - STATSOMSORG - med en aksjekapital på 500 mill. kroner.

II

Selskapet gis som formål å bygge, eie og drive eldreomsorgsinstitusjoner i sydlige land, basert på norsk personale i noen funksjoner i nærkontakt med beboerne, men for øvrig med lokalt tilsatte. Selskapet skal tilby plasser i flere kvalitets- og kostnadsklasser basert på pleie- og omsorgsbehovet (RUG-systemet) for norske kommuner som vil kjøpe/leie slike plasser for de av sine pleietrengende som selv ønsker kortere eller lengre pleie/og eller omsorgsbolig i sydlige land basert på betaling pr. uke/måned med varierende betalings-sats etter RUG-klasse.

III

STATSOMSORG gis et forretningsmessig styre på 5 personer med relevant bakgrunn, men med ett medlem oppnevnt av Norsk Pensjonistforbund som representant for seniorborgerne. Det etableres også et rådgivende organ for styret og ledelsen sammensatt av representanter for brukerorganisasjoner og fra organi-

sasjoner av de ulike omsorgsprofesjonene (sykepleiere, hjelpepleiere, fysioterapeuter, leger, etc.) for å sikre den nødvendige fagkunnskap. I rådet sikres også plass for representanter for den norske bosetting i institusjonens nærområder."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

I

Regjeringen gis fullmakt til å etablere et heleiet statlig selskap med navnet Den Norske Stats Omsorgsselskap A/S - STATSOMSORG - med en aksjekapital på 500 mill. kroner.

II

Selskapet gis som formål å bygge, eie og drive eldreomsorgsinstitusjoner i sydlige land, basert på norsk personale i noen funksjoner i nærkontakt med beboerne, men for øvrig med lokalt tilsatte. Selskapet skal tilby plasser i flere kvalitets- og kostnadsklasser basert på pleie- og omsorgsbehovet (RUG-systemet) for norske kommuner som vil kjøpe/leie slike plasser for de av sine pleietrengende som selv ønsker kortere eller lengre pleie/og eller omsorgsbolig i sydlige land basert på betaling pr. uke/måned med varierende betalings-sats etter RUG-klasse.

III

STATSOMSORG gis et forretningsmessig styre på 5 personer med relevant bakgrunn, men med ett medlem oppnevnt av Norsk Pensjonistforbund som representant for seniorborgerne. Det etableres også et rådgivende organ for styret og ledelsen sammensatt av representanter for brukerorganisasjoner og fra organisasjoner av de ulike omsorgsprofesjonene (sykepleiere, hjelpepleiere, fysioterapeuter, leger, etc.) for å sikre den nødvendige fagkunnskap. I rådet sikres også plass for representanter for den norske bosetting i institusjonens nærområder.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument nr. 8:74 (1999-2000) – forslag fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen om å opprette Den Norske Stats Omsorgsselskap A/S (STATOMSORG) med en aksjekapital på 500 mill. kroner for å bygge og drive omsorgsinstitusjoner i sydlige land – bifalles ikke.

Oslo, i sosialkomiteen, den 12. desember 2000

John I. Alvheim
leder

Bendiks H. Arnesen
ordfører

Are Næss
sekretær